

Aktywa pieniężne

Rachunkowość – Aktywa pieniężne

Aktywa pieniężne

Aktywa w formie krajowych środków płatniczych, walut obcych i dewiz. Do aktywów pieniężnych zalicza się także naliczone odsetki od aktywów finansowych.

Aktywa pieniężne

Ze względu na różnorodność aktywów pieniężnych oraz możliwości ich wykorzystania w działalności gospodarczej dla potrzeb ewidencyjnych i sprawozdawczych wyróżnia się:

- środki pieniężne w kasie
- środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych-rozliczeniowych (bieżących i pomocniczych)
- inne środki pieniężne (np.: środki pieniężne zgromadzone na rachunku lokat terminowych, bony skarbowe)
- inne aktywa pieniężne (np.: odsetki naliczone od aktywów finansowych, należne dywidendy)

Aktywa pieniężne

Ze względu na sposób wykonywania rozliczeń pieniężnych (postać środków pieniężnych) wyróżnia się:

- obrót gotówkowy (rozliczenie gotówkowe)
- obrót bezgotówkowy (rozliczenie bezgotówkowe)

Rozliczenia gotówkowe

W ramach obrotu gotówkowego występuje pieniądź gotówkowy (banknoty i bilon) oraz jego substytut - czek gotówkowy, które w związku z wykorzystaniem rozliczeń pieniężnych fizycznie przemieszczają się pomiędzy uczestnikami rozrachunku.

Rachunkowość – Aktywa pieniężne – rozliczenia gotówkowe

Operacje gotówkowe są dokumentowane przez:

- asygnatę kasową **KP** („kasa przyjmie”) – na dowód wpłat przyjętych do kasy
- asygnatę kasową **KW** („kasa wypłaci”) - na dowód wypłat zrealizowanych przez kasę
- **dokumenty, dowody źródłowe** (rachunki, listy płac, delegacje, wnioski o zaliczkę)
- **raport kasowy RK** – to zbiorczy, wtórny dokument kasowy, w którym ujmuje się na podstawie pierwotnie wystawionych dowodów księgowych wszystkie wpłaty i wypłaty gotówki pod datą ich rzeczywistego dokonania z zachowaniem porządku chronologicznego

Rachunkowość – Aktywa pieniężne – rozliczenia gotówkowe

Do ewidencji księgowej operacji kasowych służy konto „Kasa”, w ramach którego w razie potrzeby wyodrębnia się konta:

- Kasa krajowych środków pieniężnych (100)
- Kasa zagranicznych środków pieniężnych (101)

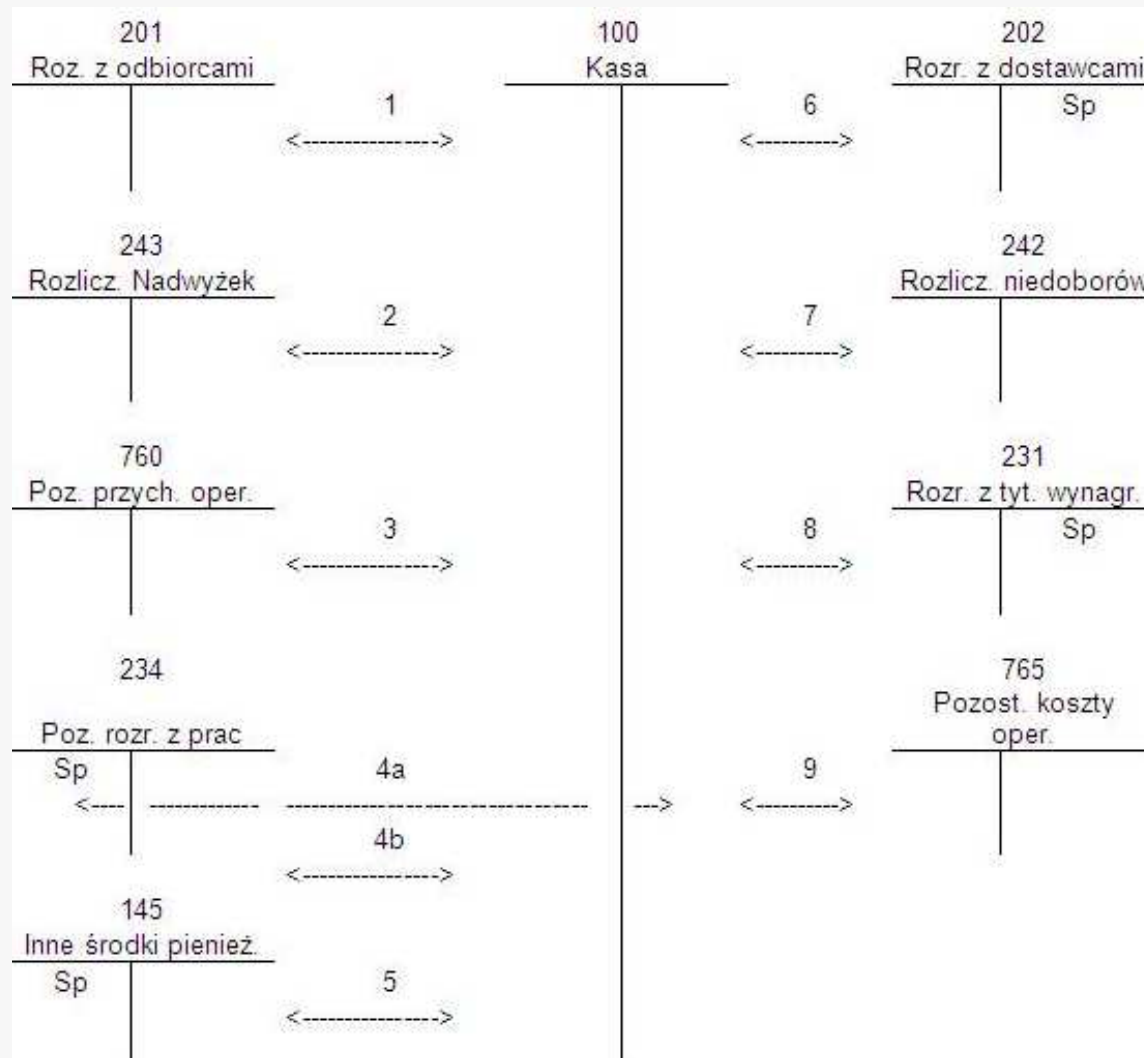
Konto „Kasa”:

- obciąża się (Dt) wpłatami gotówki
- uznaje się (Ct) wypłatami gotówki

wynikającymi ze sprawdzonego (zatwierdzonego) raportu kasowego.

Rachunkowość – Aktywa pieniężne – rozliczenia gotówkowe

Typowe operacje na koncie Kasa

Rozliczenia bezgotówkowe

Rozliczenia bezgotówkowe polegają na regulowaniu rozrachunków (transakcji gospodarczych) bez fizycznego przekazywania pieniądza gotówkowego lub jego ekwiwalentu.

Wyróżniamy rozliczenia bezgotówkowe (przykłady!) :

- dokonywane za pośrednictwem i pod kontrolą banków
 - polecenie przelewu, zapłaty
 - czek rozrachunkowy, karta płatnicza
- dokonywane bez pośrednictwa i kontroli banków
 - rozliczenie saldami
 - rozliczenia planowe

Rozrachunki

Rozrachunki

Całość należności i zobowiązań wraz z ich regulacją za pomocą środków pieniężnych lub innej formy. Powstają wtedy, gdy moment wykonania świadczenia (powstania tytułu) nie pokrywa się z momentem zapłaty za świadczenie (tytuł).

Cechy rozrachunków:

- ściśle określone osoby dłużnika i wierzyciela
- kwota będąca przedmiotem rozrachunku oraz forma i termin zapłaty są bezwarunkowo akceptowane przez obie strony

Podział rozrachunków ze względu na ich podmiot (tytuł)

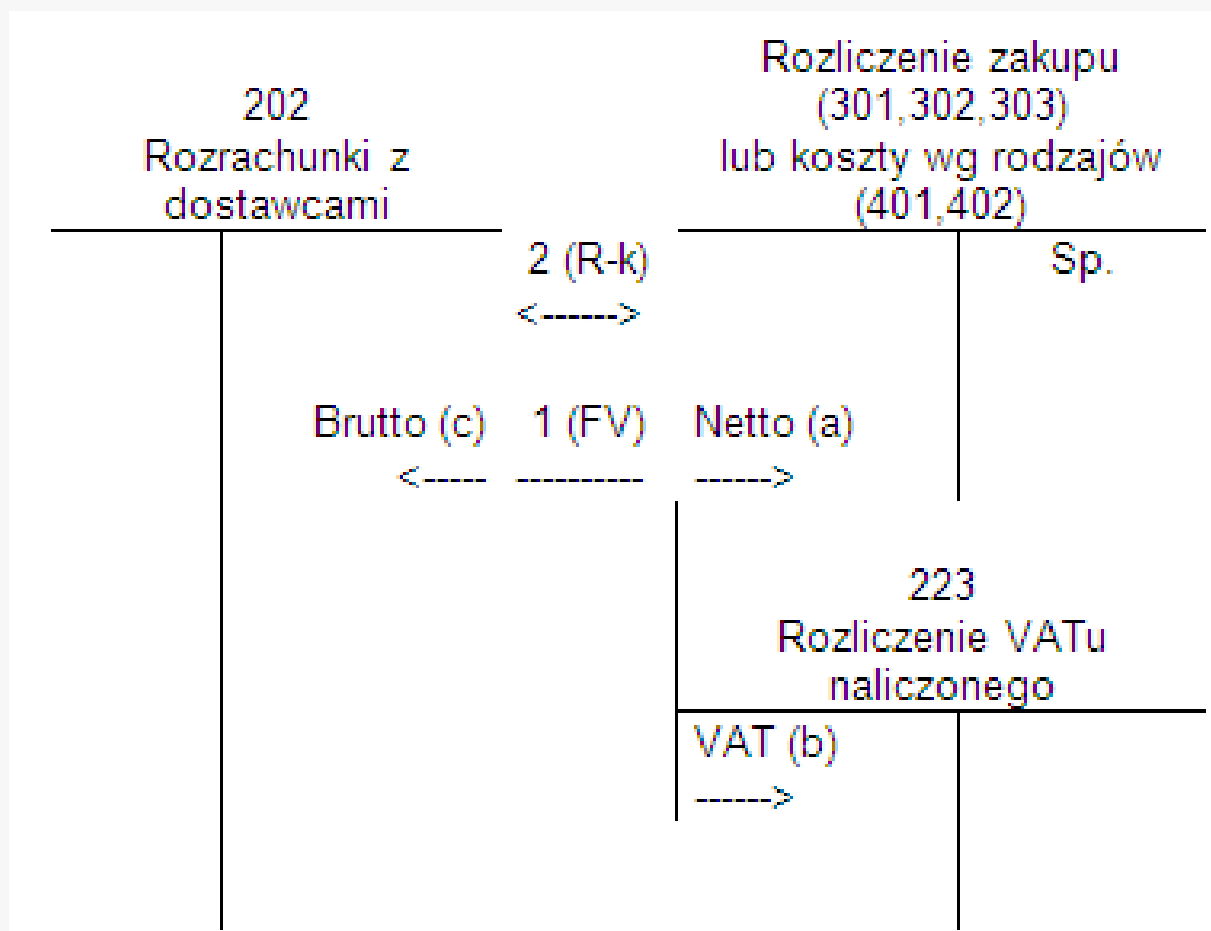
- Rozrachunki z odbiorcami (konto 201 „Rozrachunki z odbiorcami”) i rozrachunki z dostawcami (konto 202 „Rozrachunki z dostawcami”)
- Rozrachunki z pracownikami
 - z tytułu wynagrodzeń (konto 231 „Rozrachunki z tyt. wynagrodzeń”)
 - pozostałe rozrachunki (konto 234 „Pozostałe rozrachunki z pracownikami”) np.: zaliczki, pożyczki

Podział rozrachunków ze względu na ich podmiot (tytuł)

- Rozrachunki z instytucjami (publiczno – prawne)
 - z urzędami skarbowymi (konto 226 – podatek dochodowy, 221 – podatek VAT)
 - z ZUS (konto 227 „Rozrachunki z ZUS”)
 - z urzędem celnym (konto 225 „Rozrachunki z urzędem celnym”)
 - z innymi urzędami (konto 229 „Inne rozrachunki publiczno - prawne”)
- Rozrachunki z pozostałymi podmiotami lub osobami fizycznymi – konto 249 „Inne rozrachunki”

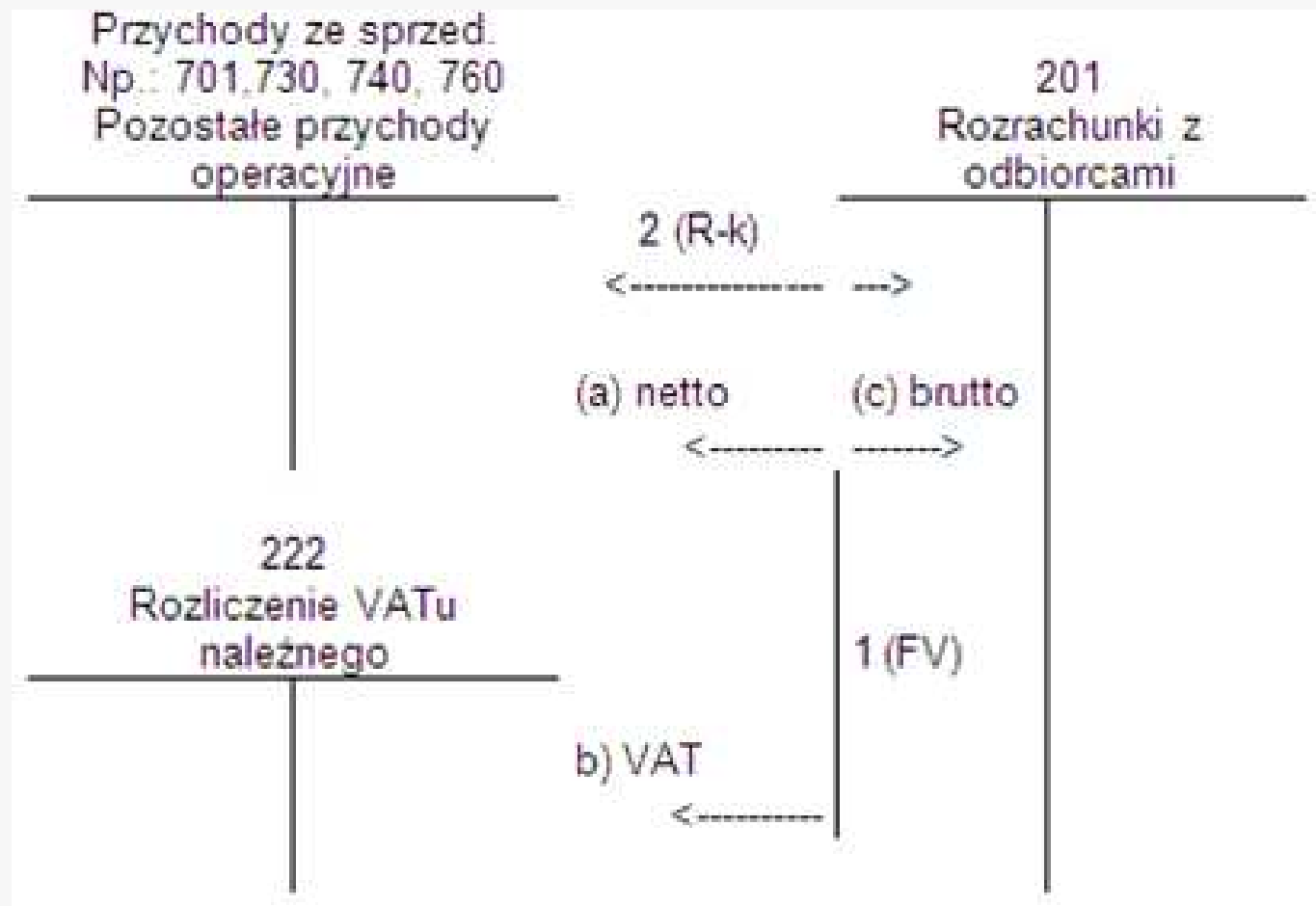
Rachunkowość – Rozrachunki

Rozrachunki z dostawcami

Rachunkowość – Rozrachunki

Rozrachunki z odbiorcami

Rozrachunki z tytułu podatku VAT

- **Podatek VAT naliczony**, który jest doliczany do wartości netto dostaw realizowanych na rzecz tej jednostki – czynnego podatnika VAT przez jej kontrahentów. Podatek ten stanowi potencjalną należność w późniejszym rozliczeniu z urzędem skarbowym.
- **Podatek VAT należny**, który jest doliczany przez jednostkę gospodarczą – czynnego podatnika VAT do wartości netto realizowanej przez nią sprzedaży. Podatek ten stanowi potencjalne zobowiązanie w późniejszym rozliczeniu z urzędem skarbowym.

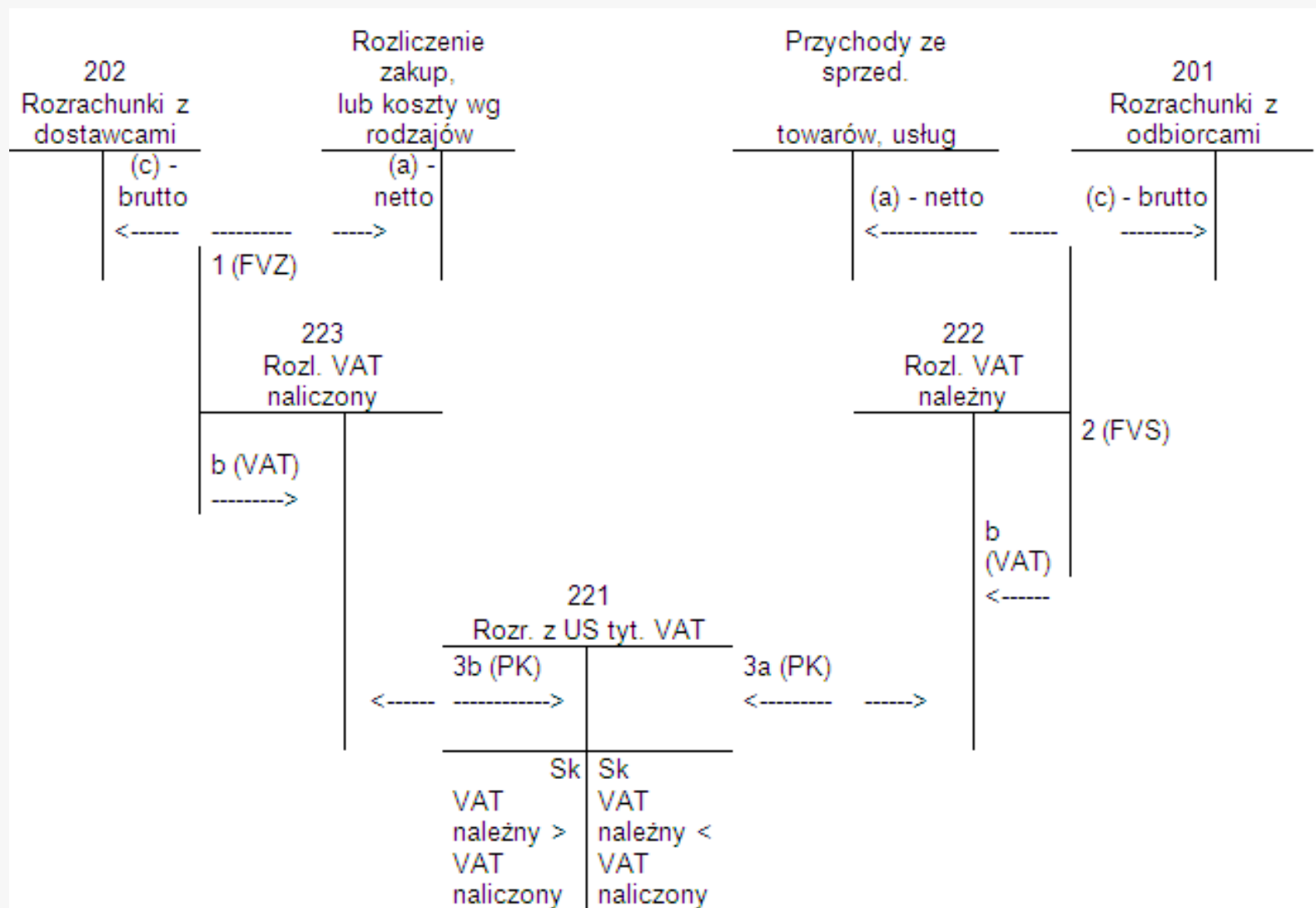
Rachunkowość – Rozrachunki

Rozliczenie podatku VAT przez jednostkę podlega na okresowym (miesiąc lub kwartał) zestawieniu i porównaniu kwot podatku VAT należnego i naliczonego i w wyniku tego rozliczenia mogą wystąpić trzy warianty:

- **VAT należny > VAT naliczony** – w tym przypadku w jednostce gospodarczej powstaje zobowiązanie podatkowe, którego kwota podlega przekazaniu na rachunek właściwego urzędu skarbowego
- **VAT należny < VAT naliczony** – w tym przypadku w jednostce gospodarczej powstaje należność podatkowa, której kwota podlega albo zwrotowi bezpośredniemu na rachunek bankowy jednostki gospodarczej lub też podlega przeniesieniu na kolejny okres rozliczeniowy
- **VAT należny = VAT naliczony** – w tym przypadku nie powstaje ani należność, ani zobowiązania podatkowe (rozliczenie neutralne)

Rachunkowość – Rozrachunki

Ewidencja księgowa VAT

Obrót towarowy

Rachunkowość – Obrót towarowy

Obrót towarowy obejmuje:

- obrót (handel) hurtowy
- obrót detaliczny
- obrót tranzytowy
- obrót gastronomiczny
- skup i zbycie produktów rolnych
- sprzedaż komisową
- obrót kantorowy

Rachunkowość – Obrót towarowy

Dokumentacja obrotu towarowego obejmuje:

- dokumenty magazynowe
- dokumenty zakupu i sprzedaży

Dokumenty magazynowe – zmienia się stan posiadania w magazynie

- **PZ** (przychód zewnętrzny, przychód z zewnątrz, przyjęcie zewnętrzne)
- **MM** (przesunięcie międzymagazynowe)
- **ZZ** (zwrot zewnętrzny, przeciwieństwo PZ)
- **WZ** (wydanie zewnętrzne, wydanie na zewnątrz)

Dokumenty zakupu i sprzedaży

- **Fa** – faktura (tzw. faktura bez VAT) wystawiana przez jednostki nie będącymi czynnymi podatnikami VAT (dawniej **R-k** – rachunek)
- **FV** – faktura VAT, może być wystawiona wyłącznie przez czynnego podatnika VAT
- **FVK** – faktura VAT korekta: korygowanie ilości, wartości, wystawia strona, która wystawiła fakturę VAT
- **Nota korygująca VAT** – błędy w fakturze VAT, takie jak: data, nazwa, termin płatności, NIP. Wystawia przeważnie podmiot, który otrzymał fakturę, ale może też wystawiający (wystawienie w dwóch egzemplarzach, odesłanie podpisanej)
- **Paragon fiskalny** (kupujący osoba fizyczna)

Towary podobnie jak materiały wycenia się:

- w zmiennych cenach ewidencyjnych, które mogą przyjmować wielkość:
 - rzeczywistych cen zakupu
 - cen nabycia
 - kosztu wytworzenia (jeśli są wytwarzane we własnym zakresie)
- w stałych cenach ewidencyjnych ustalonych na poziomie cen sprzedaży netto, cen nabycia, cen zakupu, lub kosztu wytworzenia

Rachunkowość – Obrót towarowy

W przypadku stosowania do wyceny towarów zmiennych cen ewidencyjnych (np.: na poziomie rzeczywistych cen zakupu) ich rozchód wycenia się (do wyboru):

- **wg zasady cen przeciętnych** – rozchód danego asortymentu towarów wycenia się po cenie przeciętnej (średniej) obliczanej po każdej dostawie jako iloraz wartości stanu końcowego powiększonego o ostatni przychód i ilości odpowiadającej tym wartościom
- **wg zasady FIFO** („pierwsze przyszło – pierwsze wyszło”) – rozchód danego asortymentu towarów wycenia się kolejno po cenach (kosztach) tych posiadanych ilości, które jednostka najwcześniej nabyła (wytworzyła)

Rachunkowość – Obrót towarowy

- **wg metody LIFO** („ostatnie przyszło – pierwsze wyszło”) - rozchód danego asortymentu materiałów wycenia się kolejno po cenach (kosztach) tych posiadanych ilości, które jednostka najpóźniej nabyła (wytworzyła)
- w drodze **szczegółowej identyfikacji rzeczywistych cen** (kosztów) poszczególnych ilości (egzemplarzy) danego towaru
- przy zastosowaniu metody odpisywania w koszty **całkowitej wartości towarów** w momencie ich nabycia i wytworzenia połączonej z koniecznością spisu stanu towarów, jego wyceną oraz korektą kosztów o wartość tego stanu na koniec każdego okresu sprawozdawczego (miesiąc)

Rachunkowość – Obrót towarowy

Przykład rozchodu wg różnych metod

1. Po stronie przychodów

■ stan początkowy	200 szt. po 21 zł	= 4.200 zł
■ przychody do magazynu	100 szt. po 24 zł	= 2.400 zł
■ suma	300 szt.	6.600 zł

2. Po stronie rozchodów

■ wydanie	250 szt.
-----------	----------

Rachunkowość – Obrót towarowy

Przykład rozchodu wg różnych metod

	Wycena rozchodu zapasów według:		
	ceny przeciętnej	FIFO	LIFO
Cena jednostkowa	6.600zł/300szt =22zł/szt	21zł/szt -> 24zł/szt	24zł/szt -> 21zł/szt
Wartość rozchodu	250szt*22zł/szt =5.500zł	1) 200szt *21zł/szt =4.200zł 2) 50szt *24zł/szt =1.200zł	1) 100szt *24zł/szt =2.400zł 2) 150szt *21zł/szt =3.150zł
Razem rozchód	5.500zł	5.400zł	5.550zł
Wartość zapasu	50szt *22zł/szt =1.100zł	50szt *24zł/szt =1.200zł	50szt *21zł/szt =1.050zł
Ogółem	6.600zł	6.600zł	6.600zł

Rachunkowość – Obrót towarowy

Na **proces zakupu (przychodu) towarów** składają się dwa udokumentowane zdarzenia:

- otrzymanie od dostawcy dokumentu potwierdzającego zakup towarów i powstania zobowiązania (faktura)
- odbiór i przyjęcie towarów do magazynu (dopiero koszt podatkowy)

Rachunkowość – Obrót towarowy

Konto 303 „Rozliczenie zakupu towarów” (konto bezwynikowe)

Po stronie debet tego konta księguje się (w zależności od przyjętego rozwiązania):

- wartości netto z faktur VAT od dostawców (jeżeli naliczony podatek VAT podlega odliczeniu) i rachunki zwykłe (czyli faktury bez VAT)
- wartość netto z faktur VAT korygujących sprzedaży
- ewentualne obciążenia podwyższające cenę zakupu (podatek akcyzowy, cło)

Konto 303 „Rozliczenie zakupu towarów”

Po stronie credit tego konta księguje się:

- wartość przyjętych dostaw towarów wg dowodu PZ
- opłaty manipulacyjne przy imporcie

Rachunkowość – Obrót towarowy

